

Індивідуальне навчально-
дослідницьке завдання
з предмету
“філософія 19 століття”

Тема “ зв’язок мистецтва та
філософії. Реалізм”

Виконала Руда Катерина

ЗМІСТ

- Поняття “реалізм” та його зв’язок з філософією
- Реалізм у літературі
- Реалізм у образотворчому мистецтві
- Висновок

- Середина і друга половина XIX ст. ознаменовані наростанням соціальної боротьби у Франції і різноманіттям художніх проявів. У цей період дається теоретичне обґрунтування реалізму, що отримав втілення в живопису, графіці і дещо пізніше в скульптурі.

- Реалізм в літературі і мистецтві - напрям, що прагне до зображення дійсності у формах самої дійсності. У такому визначенні закладено протиріччя: максимальна близькість до форм життя в мистецтві веде творця за межі художнього. Великий Гете, розмірковуючи про те, що буде, якщо художник намалює сидить перед ним собаку точно такий же, як вона є в житті, іронізував: "две собаки".

- Реалізм як творчий метод закладений у самій природі мистецтва. Коли Аристотель говорив про *мимезисе*, про наслідуванні мистецтва життя, він мав на увазі реалістичні начала в художній діяльності. Там, де формувався жанр портрета, художники прагнули передати схожість моделі і зображення.

- Могли при цьому і полестити, що пізніше назвуть *идеалізуючим* реалізмом. Пізніше з'являться ще й *фантастичний*, і *критичний*, і *соціалістичний*, і *магічний реалізм*. А в кінці 60-х рр. минулого століття Роже Гароди висуне ідею *реалізму без берегів*: тобто раз мистецтво за своєю природою відбиває життя, то всяке мистецтво реалістично. Ця теза викликала бурхливі дискусії, що призвели до деяких уточнень терміна.

- Класичним вважалося визначення Ф. Енгельса: "реалізм передбачає, крім правдивості деталей, правдиве відтворення типових характерів у типових обставинах". **"Типові характери"** у **"типових обставинах"** неодмінно виявляють соціальний детермінізм. Людина в реалістичних творах постає істотою соціальною.

- Реалізм протиставляється, з одного боку, напрямками, в яких зміст відповідає формальним вимогам (умовна формальна традиція, канони "абсолютної краси", прагнення до формальної гостроті, "новаторства"); з іншого боку - напрямкам, які беруть свій матеріал не з реальної дійсності, а зі світу фантазії (якого б походження вони не були образи цієї фантазії), або шукають в образах реальної дійсності "вищу" містичну або ідеалістичну реальність. Р

- Реалізм виключає підхід до мистецтва як до вільної "творчої" гри і передбачає визнання реальності і пізнаванності світу. Ці аспекти протиставляють реалізм як класицизму, так і романтизму. Тут же закладені наступні - приховані і явні - дискусії реалістів і представників модернізму. Реалізм залишається особливо послідовним течією в літературі.

Реалізм у літературі

- Література Франції в 1830-ті рр. відображала ті нові особливості суспільного і культурного розвитку країни, що склалися в ній після Липневої революції. Провідним напрямком у французькій літературі стає ***критичний реалізм***. У 1830-1840-х рр. з'являються значні твори О. Бальзака, Ф. Стендаля, П. Меріме.

- На даному етапі письменників-реалістів об'єднує загальне розуміння мистецтва, яке зводиться до об'єктивного ***відображення процесів, що відбуваються в суспільстві.***

- На даному етапі письменників-реалістів об'єднує загальне розуміння мистецтва, яке зводиться до об'єктивного ***відображення процесів, що відбуваються в суспільстві.***

Стендаль

РІ-МАРІ БЕЙЛЬ)

- У художній творчості Стендаля вперше в літературі XIX ст. проголошується **новий підхід до людини**. Романи "Червоне і чорне", "Люсьєн Левей", "Пармська обитель" сповнені глибокого психологічного аналізу з внутрішнім монологом і роздумами про моральні проблеми. У психологічному майстерність Стендаля виникає нова проблема - **проблема підсвідомості**. Його творчість являє собою **першу спробу художнього узагальнення національного характеру**

Бальзак

Бальзак (1799-1850)

- Один з родоначальників французького і європейського реалізму, він мислив "Людську комедію" як *єдиний твір* на основі розроблених ним принципів реалістичної типізації, поставивши перед собою величну завдання створення соціально-психологічного і художнього аналога сучасної йому Франції.

Еміль Золя

оля (1840-1902)

- натуралізм Золя - це не тільки естетика і художня творчість: це світогляд, наукове і філософське дослідження світу і людини. Створюючи **теорію експериментального роману**, він так мотивував уподібнення художнього методу науковому методу

Реалізм у образотворчому мистецтві

- Революція 1848 р. розвіяла всі романтичні ілюзії французької інтелігенції і в цьому сенсі стала дуже важливим етапом у розвитку не тільки Франції, але і всієї Європи. Події 1848 р. мали прямий вплив на мистецтво. Насамперед мистецтво стало ширше використовуватися як засіб агітації і пропаганди. Звідси розвиток самого мобільного виду мистецтва - графіки станкового й ілюстративно-журнальної, графіки як основного елемента сатиричної друку. Художники активно втягуються в бурхливий хід суспільного життя.

- У французькій живопису реалізм заявив про себе раніше всього у пейзажі, на перший погляд найбільш віддаленому від суспільних бурь і тенденційною спрямованості жанру. Реалізм в пейзажі починається з так званої барбізонської школи, з художників, що одержали в історії мистецтва таку назву по імені сільця Барбізон неподалік Парижа.

Теодор Руссо

Жюль Дюпре

Гюстав Кубре

